

MAGYAR BOTANIKAI LAPOK

(UNGARISCHE BOTANISCHE BLÄTTER)

Kiadja és szerkeszti: — Herausgeber u. Redakteur:

Dr. Degen Árpád.

Főmunkatársak: — Hauptmitarbeiter:

Dr. Györffy István. — Dr. Lengyel Géza

Bizományban: — in Commission:

Németországban: — Für Deutschland: Bei MAX WEG-nél Leipzig, Königstrasse Nr. 3.

XXXI. kötet 1932. évfolyam. ♀ BUDAPEST. ♀ N.º 1—12. sz.

Beiträge zur Kenntnis der Hieracien Ungarns und der Balkanländer IX.

Von: Dr. G. Lengyel (Budapest) K. H. Zahn (Karlsruhe).

Die nachstehenden Hieracien wurden fast ausnahmlos i. d. J. 1928—1930 von Dr. Á. v. DEGEN, Dr. Gy. GÁYER, Dr. F. KOVÁTS und Dr. G. LENGYEL, einige aber von Dr. O. BOCSKAY, Dr. I. GYÖRFFY, J. HULJÁK, J. RIGLER, Dr. Z. ZSÁK und weil Prof. Dr. K. CZAKÓ gesammelt und Prof. K. H. ZAHN Bearbeitung übergeben. Die hier aufgezählten Hieracien stammen in überwiegender Mehrzahl aus den Nordkarpathen (Hohe und Niedere Tatra, Gömör-Zipser Erzgebirge), mehrere Angaben beziehen sich aber auf die Flora Mittelungarns und des Gebietes jenseits der Donau (Transdanubien). Die nicht neu beschriebenen Formen finden sich in der Bearbeitung der Gattung *Hieracium* in ENGLER's Pflanzenreich IV. 280. p. 1—1705 (1921—23), in ZAHN, Beitr. zur Kenntnis der Hieracien Ungarns u. der Balkanländer VII. (Magy. Bot. Lapok XXVIII. p. 1—34, 1929) und in ASCHERSON u. GRAEENER's Synopsis XII. 1. pag. 1—489 (1922—30), XII. 2. p. 1—320 (1930—31).

A. Pilosella.

1. H. Hoppeanum Schult.

ssp. *leucolepioides* DEG. et ZAHN. — Budapest: Kamaraerdő (L).

ssp. *testimoniale* N. P. ♂. *genuinum* N. P. 1. *acutiusculum* N. P. — Budapest: Vadaskerthegy (K). Pest: Staravoda-Tal bei Szentendre (K). — 2. *obtusiusculum* N. P. — Budapest: Kamaraerdő (L), Nagysvábhegy (K). Pest: Tétényi fensík (L), Lederergraben bei Budaörs (L). Zala: Lesenceistvánd (RIGLER). — *β. incultorum* N. P. — Guggerhegy bei Budapest (K).

2. *H. pilosella* L.

ssp. *angustius* N. P. — Liptó: Luesny-Wiese bei Deményfalva (L).

ssp. *Bruennense* N. P. — Somogy: Balatonfenyves (RIGLER).

ssp. *coloratum* ZAHN f. *acutiusculum* ZAHN. Gömör: Hanneshöhe bei Dobcsina (L).

ssp. *fulviflorum* N. P. — Heves: Parád (D).

ssp. *holostenum* N. P. — Zala Berg Szentgyörgyhegy bei Hegymágos (RIGLER).

ssp. *laticeps* N. P. — Szepes: Tátrafüred (L).

ssp. *megaladenium* N. P. — Szepes: Gölnic-Tal bei Sztracena (L).

ssp. *pernigrescens* ZAHN. — Gömör: Popova-Berg bei Pusztamező (L). Hohe Tatra: Mengsdorfer Tal (L), Tátraszéplak (L), Tátrafüred (D, Z), Gr. Kohlbachtal (L).

ssp. *pilosella* N. P. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L).

ssp. *rosulinum* ZAHN f. *epilosiceps* Z. — Zala: „Jesuitenwald“ zwischen Nagykornak und Misefa (K).

ssp. *sculptum* N. P. — Lederergraben bei Budaörs (L). Somogy: Balatonfenyves (RIGLER).

ssp. *subcaulescens* N. P. — Szepes: Csorber See, Alsótátrafüred (D). — f. *striatum* N. P. — Gömör: Pusztamező (L). — f. *multifloccum* N. P. — Gömör: Gölnic-Tal bei Sztracena (L).

ssp. *subvirescens* N. P. a. *genuinum* 1. *pilosum* N. P. — Ujszeged (K). Esztergom: Dobogókő (K). Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L), Mátrafüred (K). Hohe Tatra: Csorber See (D), Felkertal (K, L), Tátraszéplak (K), Tátrafüred (D, lusus *furcatum*, L), Kämmchen (D, K), Weisswassertal (L), Itatópatak, lusus *furcatum* (L), Grosser Fischsee (D). — 2. *subpilosum* N. P. — Zala: Lesenceistvánd (RIGLER). Heves: Mátrafüred (K). Hohe Tatra: Tátraszéplak (K, L), Tátrafüred (D, K), Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Kesmarker Tränke (D). — 3. *calvescens* N. P. — Tátrafüred (L).

ssp. *subvirescenticeps* N. P. — Vas: Kemenessömjén (RIGLER). Esztergom: Dobogókő (K). Hohe Tatra: Tátraszéplak (L), Tátrafüred (D, K, L), Kopapass (L), Gr. Fischsee (K). — f. *epilosum* N. P. — Tátrafüred (L). — f. *subpilosum* N. P. — Niedere Tatra: Chopek (L), Deményfalvaér Tal (L). Hohe Tatra: Táraszéplak (K), Tátrafüred (K, L).

ssp. *tricholepium* N. P. a. *genuinum* N. P. — Zala: Bucsa, lusus *fureatum* (K). — Komárom: Felsőgalla (Zsák). — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L). β. *amaurotrichum* N. P. — Gömör:

Gölniectal zw. Pusztamező und Spitzenstein (L), Popova bei Vérnár (L). Niedere Tatra: Chopek (L).

ssp. *trichophorum* N. P. *a. genuinum* 1. *normale* N. P.

Pest: Jászkarajenő (L). — 2. *brevipilum* N. P. — Budapest: Vadaskerthege (K).

ssp. *trichoscapum* N. P. — Zala: Szentgyörgyhegy bei Kisapáti (RIGLER). — Vas: Nemeshegy bei Gésce (GÁYER). — Csongrád: Sártó bei Algyő (K). Budapest: Kamaraerdő (L).

ssp. *trichosoma* N. P. 1. *longipilum* N. P. — Tátra: Csorba-tó (L).

ssp. *vulgare* TAUSCH *a. genuinum* 1. *subpilosum* N. P. — Alsósotthalom und Ujszeged bei Szeged (K). Budapest: Vadaskerthege (K). Liptó: Deményfalvaér Tal (L). Gömör: Popova bei Pusztamező (L). Hohe Tatra: Gr. Schlagendorfer Spitze (L), Tátrafüred (D). — 4. *pilosum* N. P. — Bakony-Gebirge: Cuhatal (L). Niedere Tatra: Krupova hola (L). Prassivale-Gebirge: Skalka, cca 1900 m. (L). Hohe Tatra: Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Tátrafüred (D). — β . *subvulgare* N. P. 1. *striatum* N. P. — Pest: Pilishegy (K). Heves: Parád (K). Hohe Tatra: Tátrafüred (D), Alsótátrafüred (K). — 2. *exstriatum* N. P. — Pest: Pilishegy (K). Hohe Tatra: Csorber See (D).

3. *H. auricula* Lam. et D. C.

ssp. *auricula* N. P. *a. genuinum* 1. *epilosum* N. P. — Zala: Bucsa (K). Vas: Kemenessömjén (RIGLER). Hohe Tatra: Trigan (L), Késmárker Tränke (D). — 3. *subpilosum* N. P. — Zala: Misefa (K). Vas: Kemenessömjén (RIGLER). Mátra-Gebirge: Parád (D). — 5. *stipitatum* N. P. — Vas: Kemenessömjén (RIGLER). Szepes: Tátrafüred (L). — 12. *obscuriceps* N. P. — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L), Mátrafüred (K). Niedere Tatra: Krakova hola (L). Hohe Tatra: Fehérvíz (L).

ssp. *magnauricula* N. P. f. *subpilosum* N. P. — Alsótátrafüred (D).

ssp. *melaneilema* N. P. *a. genuinum* 1. *epilosum* N. P. — Heves: Parád (D), Mátrafüred (K). Niedere Tatra: Krakova hola, Chopek (L). Hohe Tatra: Felkertal (L), Tátraszéplak, Alsótátrafüred (K), Iltatópatak (L), Gr. Fischsee (D). — 2. *subpilosum* N. P. — Mátra-Gebirge Parád (D). Niedere Tatra: Chopek (L). — 4. *marginatum* a. *epilosum* N. P. — Mátra-Gebirge: Parád (D). Liptó Lucsny-Wiese bei Deményfalva (L). Hohe Tatra: Csorber See (D), Tátraszéplak (K, L), Tátrafüred (K, L). Mengsdorfer Tal, Felkertal (K), Késmárker Tränke, Weisswassertal (K), Gr. Fischsee (D). — b. *pili-*

squamum N. P. — M á tra-G e b i r g e: Parad (D). — 5. *stipitatum* N. P. — H o h e T a t r a: Bergwiesen bei der Lersch-Villa, Grosser Fischsee (D).

4. **H. Schultesii F. Sch. = auricula-pilosella.**

ssp. *erythrogrammum* N. P. — Z a l a: Buesa (K). V a s: Kemenessomjen (RIGLER). G ö m ö r: G ölnictal bei Spitzenstein (L). L i p t ó: Demenyfalvaer Tal (L).

ssp. *megalophyllum* N. P. — H o h e T a t r a: Csorber See (L), Tatraszaplak (L, K), Tatrafured (K). — $\beta.$ *pleiotrichum* N. P. — Tatrafured (K, L). — 1. *pilosum* N. P. — N i e d e r e T a t r a: Krupova hola, Chopek (L).

ssp. *palatinum* N. P. — E s z t e r g o m: Dobogok (K).

ssp. *Schultziorum* N. P. $\beta.$ *oreophilum* N. P. — G ö m ö r: G ölnictal bei Pusztamezo (L). H o h e T a t r a: Kesmarker Tranke (D). — f. *exstriatum* N. P. — H e v e s: Matrafured (K). G ö m ö r: Popova bei Pusztamezo (L). H o h e T a t r a: Kesmarker Tranke (K).

5. **H. alpicola Schl.**

ssp. *Ullepitschii* (BLOCKI) ZAHN. — T a t r a: Felkertal beim Schlesierhaus, unter dem Karfunkelturm (K), Mlinica-Tal (HULJAK).

6. **H. aurantiacum L.**

ssp. *aurantiacum* N. P. 1. *longipilum* N. P. — Z ó l y o m: Palenica-Wiese unter dem Berg Chopek (L). — 6. *dilutipilum* N. P. — H o h e T a t r a: Felkertal (K). — f. *pilosus* ZAHN. — Z ó l y o m: Palenica unter d. Chopek (L).

ssp. *Hinterhuberi* (Sch.-BIR.) ZAHN 2. *longipilum* N. P. — Z ó l y o m: Palenica unter d. Chopek (L), Chopek (L). H o h e T a t r a: Felkertal (K), Weisswassertal (K).

ssp. *carpathicola* N. P. — G ö m ö r: Hanneshohe bei Dobsina (L). H o h e T a t r a: Furkota-Tal (L), Tatraszaplak (K, L).

ssp. *subkajanense* ZAHN. — G ö m ö r: Hopfengarten bei Dobsina (L)..

7. **H. pratense Tausch.**

ssp. *eu-silvicolum* ZAHN. — S z e p e s: Nagyszalok (K). — Z ó l y o m: Palenica-Wiese unter d. Chopek (L).

ssp. *pratense* N. P. a. *genuinum* 1. *brevipilum* N. P. — G ö m ö r: Pusztamezo (L). — f. *calvifolium* N. P. — Z ó l y o m: Vaiskova-Tal bei Alsolehota (L). — f. *longipilum* N. P. — Tatraszaplak (L).

ssp. *sudetorum* N. P. — G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina (L). Stipulae in sp. nonnullis apice rubro-apiculatae. — H o h e T a t r a: Mengsdorfer-Tal (GAYER)..

8. H. prussicum N. P. = pratense > pilosella.

ssp. *subelatius* ZAHN. — Alsótátrafüred (K).

9. H. flagellare W. = pratense > pilosella.

ssp. *tatrense* N. G. — Hohe Tatras: Mlinica-Tal (GÁYER), Kämmchen (K, L), Csorber See (D, L), Mengsdorfer Tal (L), Gr. Kohlbachtal (L). — var. *galicicum* N. P. — Tátraszéplak (K).

10. H. floribundum Wimm. et Grab. = pratense > auricula.

ssp. *floribundum* N. P. a. *genuinum* N. P. — Tátraszéplak. (K).

11. H. cymosum L.

ssp. *cymosum* N. P. a. *genuinum* 2. *hirtum* N. P. — Zala: Szentgyörgyhegy bei Kisapáti (L, RIGLER). — 3. *obscuriceps* N. P. — Pest: Kisszénáshegy bei Szentiván (L). — 5. *obscuriceps* N. P. — Gömör: Hanneshöhe bei Dobsina (L). — β. *poliotrichum* 1. *setosum* N. P. — Budapest: Széchenyihegy (D). — 2. *eupoliotrichum* ZAHN. — Budapest: Jánoshegy (K). Vas: Borostyánkő (GÁYER).

ssp. *pulveratum* N. P. — Gömör: Hanneshöhe bei Dobsina (L). Alsótátrafüred (K). — var. *subpulveratum* ZAHN. — Zólyom: Vajskova-Tal bei Alsólehota (L).

ssp. *sabinum* (SEB. et M.) N. P. 2. *laxisabinum* N. P. — Budapest: Sashegy, Svábhegy (K).

12. H. Laschii F. Schultz fratr. = cymosum — pilosella.

ssp. *cymosella* N. P. a. *genuinum* 2. *latius* N. P. — Budapest: Svábhegy (K).

13. H. echiooides Lumn.

ssp. *echiooides* N. P. β. *Tauscheri* N. P. — Zala: Lesence-istvánd (RIGLER). — δ. *pseudalbocinereum* Z. f. *minoriceps* Z. — Pest: Hidegkút (K).

14. H. bifurcum M. B. = echiooides > pilosella.

ssp. *Lángii* N. P. — Budapest: Máriaremete (BOCSKAY).

15. H. piloselloides Vill.

ssp. *Berninae* GRIS. γ. *Beskidarum* N. P. — Gömlie-tal bei Pusztamező (L).

ssp. *glauccocalodon* KORB et ZAHN var. *pilosius* ZAHN, involucris pedicellisque subpilosis, haud vel parce glandulosis. — Somogy: Balatonfenyves (RIGLER). — var. *glandulosius*-ZAHN. — Ebendorf.

ssp. *obscurum* RCHB. $\beta.$ *thuringiacum* ZAHN. — Gömör: Gölnictal bei Spitzenstein (L).

ssp. *praealtum* (VILL.) N. P. — Tátraszéplak (D, K, L), Tátrafüred (D).

16. H. *Obornyanum* N. P. = *Bauhini* — *pratense*.

ssp. *valdeciliatum* BLOCKI. — Gömör: Hanneshöhe bei Dobsina (L).

17. H. *Bauhini* Bess.

ssp. *aeriostolonum* ZAHN. — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L). Zólyom: Breznóbánya (L). — f. *calvius* ZAHN, caule epiloso efloccoso, stolonibus longissimis dense breviter setulosus. — Zala: Vonyarc (RIGLER).

ssp. *Besserianum* N. P. — Heves: Mátrafüred (K), Sárhegy bei Gyöngyös (L). Ebendorf auch f. *adenocymum* ZAHN.

ssp. *cymanthum* N. P. — Zala: Szentgyörgyhegy bei Kisapáti (RIGLER). Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L), Mátrafüred (K).

ssp. *eu-magyaricum* ZAHN a. *genuinum* I. *normale* N. P. — Budapest: Guggerhegy (K). Pest: Staravoda-Tal bei Szentendre (D, K). — 2. *pilosius* N. P. — Pest: Staravoda-Tal bei Szentendre (D, K).

ssp. *filiferum* TAUSCH. — Hohe Tatra: Tátraszéplak, Nagyszalók (K). — $\beta.$ *pseudocymanthum* ZAHN. — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L).

ssp. *heothinum* N. P. — Veszprém: Balatonkenese (K). Budapest: Jánoshegy (K). Gömör: auf d. Berge Stempelscheuer, Langenberg, Schwarzenberg und Hanneshöhe bei Dobsina (L). Szepes: Sztracena (L), Tátrafüred (K). Lipót: Deményfalvaér Tal (L). — f. *glandulosiceps* ZAHN. — Tátrafüred (D).

ssp. *hispidissimum* N. P. 1. *pilosicaule* N. P. — Heves: Mátrafüred (K).

ssp. *maerum* N. P. — Hohe Tatra: Késmárker Tränke (D).

ssp. *magyaricum* N. P. a. *genuinum* 1. *normale* N. P. — Gömör: Auf d. „Stein“ bei Dobsina (L). — 3. *adenolepium* N. P. — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *megalomastix* N. P. — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L), Parád (K, D). — Szepes: Nagyszalók (K).

ssp. *pseudo-Bauhini* N. P. — Vas: Nemeshegy bei Gérce (GÁYER).

ssp. *pseudo-Kernerii* ZAHN $\beta.$ *kerniforme* DEG. et ZAHN. — Zala: Vonyarc (RIGLER).

ssp. *pseudosparsum* ZAHN 1. *latifolium* N. P. — Budapest: Hüvösvölgy (K).

ssp. *radiocaule* (TAUSCH) N. P. — Komárom: Kalvarienberg bei Felsögalla (ZSÁK).

ssp. *subvolvynicum* DEG. et ZAHN. — Zala: Szentgyörgyhegy bei Kisapáti (RIGLER).

18. H. brachiatum Bert. = Bauhini (vel piloselloides) < pilosella.

ssp. *brachiatiforme* N. P. — Heves: Mátrafüred (K). — Gömör: Auf dem „Pelz“ bei Dobsina (L). — Zólyom: Jencenyé (L). — f. *parcipilum* ZAHN. — Heves: Parád (D).

ssp. *crociflorum* N. P. — Pest: Pilishegy (K). — f. *polyadenium* N. P. — Pest: Budaörs (L).

ssp. *pseudobrachiatum* N. P. — Tátraszéplak (L). — b. *striatum* N. P. — f. *longipilum* N. P. — Feher: Óbarok (L). Komárom: Kalvarienberg bei Felsögalla (ZSÁK).

19. H. leptophyton N. P. = Bauhini > pilosella.

ssp. *euleptophyton* ZAHN β. *sychnoschistoides* ZAHN in A. et G. XII. 1:391 (1929). — Heves: Parád (D).

20. H. Tauschii Zahn (umbelliferum N. P.)= Bauhini—cymosum.

ssp. *Budaianum* ZAHN l. *subpilosum* ZAHN. — Komárom: Kalvarienberg bei Felsögalla (ZSÁK).

ssp. *cymosiforme* N. P. — Vas: Kőszeg, Ság (GÁYER).

21. H. auriculoides Láng = Bauhini — echioides.

ssp. *euauriculoides* ZAHN. — Pest: Alsóráda (D).

ssp. *pseudotanythrix* Z. — Budapest: Ördögorma (L). — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L).

ssp. *sarmentosum* (FROEL.) ZAHN a. *genuinum* l. *normale* a. *longisetum* N. P. — Pest: Kamaraerdő, Lederergraben bei Budaörs (L). — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L). — b. *brevisetum* N. P. — Budapest: Csillebér (L). — Pest: Alsóráda bei Bugyi (L). — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L).

ssp. *semiauriculoides* ZAHN. — Budapest: Ördögorma (L). — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L).

ssp. *sublongisetum* (BORB.) ZAHN. — Heves: Mátrafüred (K).

ssp. *tanythrix* (N. P.) ZAHN l. *densipilum* N. P. — Szeged: Alsóásotthalom (K). — Pest: Sári (K), Alsóráda (L), Staravoda-Tal bei Szentendre (K). — Budapest: Svábhegy (K). — Komárom: Kalvarienberg bei Felsögalla (ZSÁK). Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L). — Szepes: Alsótátrafüred (D). — 3. *catotrichum* N. P. — Szeged: Várostanya (K).

ssp. *Svevorum* (BORB.) ZAHN. — Komárom: Kalvarienberg bei Felsgóalla (ZSÁK). — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L).

22. H. euchaetium N. P. = Bauhini — echiooides — pilosella.

ssp. *longum* N. P. — Vás: Nemeshegy bei Gerce (GÁYER).

23. H. chaetocymum Deg. et Zahn = auriculoides-Tauschii.

ssp. *euchaetocymum* ZAHN. — Budapest: Hármashatár-hegy (K).

B. Euhieracium.

24. H. bupleuroides Gm.

ssp. *Schenkii* GRIS. $\beta.$ *glabrifolium* 1. *normale* N. P. — Niedere Tatra: Krakova hola, Luesny-Tal, Deményfalvaér Tal (L). — 2. *pieninum* Z. — Zólyom: Motieskó (L).

ssp. *Tatrae* GRIS. $\alpha.$ *genuinum* ZAHN. — Szepes: Bikárka-Tal bei Sztracena (L).

25. H. villosum L.

ssp. *euvillosum* ZAHN var. *involucratum* ROCHEL. — Gömör: Auf d. „Pelz“ bei Dobsina (L).

ssp. *undulifolium* N. P. — Niedere Tatra: Krakova hola bei Deményfalva (L).

26. H. praecox Sch.-Bip. = pallidum — murorum.

ssp. *fraternum* SUDRE. — Pest: Zwischen Leányfalu und Szentendre (D).

ssp. *pyroloidiforme* KORB et ZAHN in A. et. G. XII. 2:307 (1931). — Pest: Zwischen Leányfalu und Szentendre (D).

27. H. Wiesbaurianum Uechtr. = pallidum — bifidum.

ssp. *eu-Wiesbaurianum* ZAHN. — Zala: Badaesony (GÁYER).

28. H. Sommerfeltii Lindeb. = pallidum — caesium (pallidum — bifidum > Lachenalii).

ssp. *Degenianum* ZAHN. — Pest: Zwischen Leányfalu und Starawoda-Tal (D, K).

29. H. muroram L.

ssp. *amaurochlorolepis* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Hanneshöhe bei Dobsina (L), Popova bei Vornár (L).

ssp. *atropaniculatum* ZAHN $\alpha.$ *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Gömör: Berg Hopfengarten bei Dobsina (L). Tatra: Weisswasser-Tal, folium caulinum secundum glandulosum (L).

ssp. *basalticiforme* ZAHN. — Tatra: Gross-Kohlbachtal (L). — f. *angustisquamum* KRAFFT et ZAHN. — Ebendorf (L).

ssp. *basilobum* ZAHN a. *genuinum* Z. — Zólyom: Biela voda-Tal bei Jecenye (L). — Liptó: Javorov bei Deményfalva (L). — Gömör: Auf d. Berge Stein, Hopfengarten bei Dobsina (L), im Gölniectal zwischen Spitzenstein und Pusztamező (L), Pcpova bei Vernár (L). — Hohe Tatra: Felkertal, Tátraszéplak (K), Tátralomnic, Gross-Kohlbachtal (L). — var. *pseudo-caesiiflorum* NYÁR. et Z. — Zólyom: Donovál (L).

ssp. *Boetzesii* ZAHN. — Hohe Tatra: Gr. Fischsee (K).

ssp. *brachygoniellum* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Auf dem Berg Gugl bei Dobsina (L). — Liptó: Javorov-Berg und Luesny-Tal bei Deményfalva (L).

ssp. *brachylobosum* VETTER et ZAHN. — Hohe Tatra: Késmárker Tränke (K).

ssp. *bucsanum* Kov. et ZAHN.* — Zala: Wälder bei Bucsa (K).

ssp. *calvifrons* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* Z. — Zólyom: Lomnista-Tal bei Jecenye (L). — Liptó: Javorov bei Deményfalva (L). — Gömör: Berg Hopfengarten bei Dobsina (L). — Hohe Tatra: Csorber-See (L), Tátraszéplak (K), Matlárháza (L). — 2. *centrogermanicum* ZAHN. — Budapest: Jánoshegy, Svábhegy (K). — c. *semioblongum* LENGY. et Z. — Gömör: Langenberg und Hopfengarten bei Dobsina (L), Pusztamező (L). — Szepes: Sztracena (L), Tátraszéplak (K).

ssp. *capilliferum* (BORB.) ZAHN. — Zala: Bánfa, Remete-kút und Jezsuitaerdő bei Misefa (K).

ssp. *cardiophyllum* JORD. a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Zala: Misefa bei Nagykapornak (K). — 2. *virens* JORD. — Pest: Kisszénáshegy (L). — b. *glaucovirens* Z. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (D, K, L).

ssp. *chlorellum* (SAEL. et NORRL.) ZAHN. — Hohe Tatra: Weisswasser-Tal (L).

ssp. *diaphanoiditropum* ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Hohe Tatra: Csorber-See (K), Matlárháza (L).

ssp. *Durschianum* ZAHN β. *perviridiforme* Z. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (D, L).

ssp. *Fehérvizense* LENGY. et ZAHN.* — Hohe Tatra: Fehérvíz (Weisswassertal) (L).

var. *Popradense* LENGY. et ZAHN.* — Hohe Tatra: Poprádi-tó (Popper-See), Mengsdorfer Tal (L).

ssp. *gentile* JORD. — Hohe Tatra: Matlárháza (L).

ssp. *glandulosissimum* DST. — Hohe Tatra: Tarajka

*) Siehe ASCHERS. et GRÄBNER Syn. XII. 2. S. 369 (1931).

(Kämmchen), zwischen Legföhren beim Késmárker Grüner See (L).

ssp. *Goenczyi* DEG. et ZAHN. — Budapest: Svábhegy (L).

ssp. *gypsophilum* (GRIS.) ZAHN *a. genuinum* ZAHN. — Gömör: Langenberg bei Dobsina, Pusztamező, Popova-Berg bei Vernár (L). — *β. epitrichum* ZAHN. — Zólyom: Donovál (L).

ssp. *Kassanum* ZAHN. — Pest: Pilishegy (K).

ssp. *Kovátsianum* ZAHN.* — Budapest: Vadaskerthegey (K). — Esztergom: Dobogókő (K). — f. *subintegrum* ZAHN.**) — Esztergom: Dobogókő (K).

ssp. *Kunzianum* ZAHN. — Vas: Kőszeg (GÁYER).

ssp. *lacerisectum* ZAHN *α. genuinum* Z. Ž. *pseudoserratifrons* ZAHN. — Hohe Tatra: Furkota-Tal (L). — var. *crocydocraspedum* LENGY. et ZAHN in A. et G. XII. 2. (1931). — Gömör Gölnictal bei Spitzenstein (L).

ssp. *leptooides* K. JOH. — Hohe Tatra, zwischen Tátra-lomnic und Matlárháza (K).

ssp. *longilacerum* MURR et ZAHN. — Hohe Tatra: Höhenweg bei Tátrafüred (D), Kesmarker Tränke (K). — Zala: Bánfa u. Jezsuitaerdő bei Misefa (K).

ssp. *macrobifidiforme* SCHACK et ZAHN. — Pest: Zwischen Leányfalu und Szentendre (D).

ssp. *malacadenanthelum* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Velka Košarisko (L).

ssp. *malacodiophanum* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Berg Hopfengarten bei Dobsina (L). — Hohe Tatra: Csorber-See (D, L), Trigan (L), Mlinica-Tal (L), Felkertal (K), Gross-Schlagendorfer Spitze (D), Kämmchen (K), Gr.-Kohlbachtal (D, L), Matlárháza (L), Késmárker Tränke (D).

ssp. *malacophyes* LENGY. et ZAHN *α. genuinum* ZAHN. — Pest: Pilishegy und Dobogókő (K). — var. *gentiloides* ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber-See (D, K).

ssp. *nemorense* JORD. *α. genuinum* 2. *laxiceps* ZAHN. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (L).

ssp. *nivifaucinum* ZAHN. — Hohe Tatra: Tátraszéplak (K).

ssp. *nyergesense* DEG. et ZAHN. *β. microtricheilema* DEG. et ZAHN. — Bakony Gebirge: Cuha-Tal (L). Budapest: Jánoshegy (K). Pest: Kisszénáshegy bei Szentiván (L).

ssp. *oblongiforme* ZAHN var. *euchlorophyllum* LENGY. et ZAHN in A. et G. XII. 2. (1931). — Tatra: Gr. Schlagendorfer Spitze (L).

ssp. *oblongum* JORD. *α. genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Budapest: Svábhegy (L). Gömör: Gölnic-Tal zw. Pusztamező u. Spitzenstein (L). Hohe Tatra: Matlárháza (L). — 2. *grossi-*

*) Siehe A. et G. Syn. XII. 2. S. 396 (1931).

**) A. et G. XII. 2. S. 397 (1931).

dentatum ZAHN. — Zala: Nagykapornak (K). — $\beta.$ *vapenicense* LENGY. et ZAHN. — Zólyom: Alsólehota (L).

ssp. *perlatidentiforme* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Langenberg u. Hopfengarten-Berg bei Dobsina (L).

ssp. *perlobatum* LENGY. et ZAHN. var. *pilosius* L. et Z. — Pest: Kisszénáshegy (L).

ssp. *persiunatum* ZAHN a. *genuinum* Z. — Gömör: Dobsinai Jégbarlang (L). — Hohe Tatra: Csorber See (D). — $\gamma.$ *valididens* LENGY. et ZAHN. — Hohe Tátra: Weisswasser-Tal (L). — $\delta.$ *robustum* LENGYEL et ZAHN. — Hohe Tatra: Kämmchen (L).

ssp. *perviride* ZAHN. a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (D, K, L). Zólyom: Bisztra-Tal unter d. Gyömbér (L). Lipót: Deményfalvaér Tal (L). Gömör: Langenberg u. Schwarzenberg ober Dobsina (L). Szepes: Bikárka-Tal bei Sztracena (L). Hohe Tatra: Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Gr. Kohlbachtal (L). — b. *longipedunculum* Z. in A. et G. — Zala: Bánfa u. Remetekut bei Misefa (K). — $\beta.$ *robustum* ZAHN. — Gömör: Auf den Berge Hopfengarten u. Stein ober Dobsina (L). Hohe Tatra: Széplak, Gr. Kohlbachtal (L). — $\gamma.$ *megalodontum* LENGY. et ZAHN. — Zólyom: Bisztra-Tal unter d. Gyömbér (L). Hohe Tátra: Széplak (K), Tátralomnic (L). — $\delta.$ *perviridiforme* ZAHN in A. et G. Syn. XII. 2. S. 360 (1931). — Zala: Bánfa-Wald bei Misefa (K).

ssp. *pleiophyllogenes* ZAHN 1. *normale* a. *verum* ZAHN. — Zala: Bánfa-Wald bei Misefa (K). — 2. *magnum* MALY et ZAHN. — Zala: Wälder bei Nagykapornak u. Misefa (K).

ssp. *praetenerescens* DST. $\beta.$ *pseudopractenerescens* LENGY. et ZAHN. — Zólyom: Lomnista-Tal bei Jecenyé (L).

ssp. *pseudodiaphanoides* GERSTL. et ZAHN. — Gömör: „Stein“ bei Dobsina (L).

ssp. *pseudogrypotes* LENGY. et ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Gömör: Spitzenstein bei Dobsina (L) — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L) — $\beta.$ *Vaiskovanum* LENGY. et ZAHN.* — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L).

ssp. *pseudosilvularum* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Esztergom: Dobogókő (K). — Hohe Tatra: Csorber See, Felkertal, Gr. Kohlbachtal (K). — 2. *subgentile* ZAHN. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (L).

ssp. *pseudosokolense* LENGY. et ZAHN. — Gömör: „Stein“ ober Dobsina (I.).

ssp. *semigrandidens* LENGY. et ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — Zala: Wälder bei Misefa und Nagykapornak (K). — Pest: Pilshegy (K). — $\delta.$ *perviridisimile* ZAHN in A. et G. Syn. XII. 2. S. 383 (1931). — Zala: Bánfa u. Remetekút bei Misefa (K).

*) Siehe A. et G. Syn. XII. 2. S. 379 (1931).

- ssp. *semisilvaticiforme* ZAHN *a. genuinum* 1. *normale* ZAHN.
 — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L). — Gömör: Engtal bei Dobsina (L). — Hohe Tatra: Kämmchen (L), Weisswassertal (L). — 3. *macrocephalum* Z. — Hohe Tatra: Felkertal (K).
 ssp. *silvularum* JORD. *β. subsilvularum* 3. *longipedunculum* Z. — Pest: Zwischen Leányfalu u. Szentendre (D).
 ssp. *stenclepidiforme* ZAHN. — Liptó: Javorov bei Deményfalva (L). — Hohe Tatra: Késmárker Tränke (K).
 ssp. *subbifidiforme* ZAHN *a. genuinum* 1. *normale* *a. verum* ZAHN. — Vas: Kőszeg (GÁYER). — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Prassiva-Gebirge: Latiborska hola (L). — Gömör: Pusztamező (L). — Hohe Tatra: Csorber See (K), Felkertal (K, L), Kämmchen Gr. Kohlbachtal, Weisswassertal (L). — *b. pilosiusculum* ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (L). — *β. pseudatratum* TOUT. — Gömör: Hopfen-garten-Berg bei Dobsina (L). — Liptó Deményfalvaér Tal (L).
 ssp. *subcrassum* (ALMQ.) ZAHN. — Budapest: Széchenyi-hegy (L), Ördögerma (L).
 ssp. *submuránum* LENGY. et ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Hohe Tatra: Felkertal (K).
 ssp. *subsemisilvularum* ZAHN in A. et G. Syn. XII. 2. S. 382 (1931). — Heves: Zwischen Mátrafüred und Parád (D). — Hohe Tatra: Széplak (K), Gr. Kohlbachtal (D), Felkertal (L).
 ssp. *substenolepidiforme* LENGY. et ZAHN — Gömör: Langenberg ober Dobsina (L).
 ssp. *Toplicense* MALÝ et ZAHN var. *Strigonii**) Kov. et ZAHN.**) — Esztergom: Dobogókő (K).
 ssp. *Wulfenii* ZAHN (= ssp. *semisilvaticum* *β. subfloccosum* ZAHN) *a. genuinum* 1. *normale* *a. verum* ZAHN. — Gömör: Engtal bei Dobsina (L), Pusztamező (L). — Hohe Tatra: Csorber See (D), Kämmchen (K, L), Gr. Kohlbachtal (D), Matlárháza (L). — *b. pilosum* ZAHN. — Mátra-Gebirge: Kékes (K). — *β. subfloccosum* 3. *ovalifoloides* ZAHN. — Hohe Tatra: Weisswassertal (L). — 4. *Csorbae* LENGY. et ZAHN. — Csorber See (D, K). — var. *dissectum* FR. *b. polyodontum* ZAHN. — Csorber See (D), Alsótátrafüred (D).

30. H. *maculatum* Sm. = *praecox* — *Lachenalii*.

- ssp. *divisum* JORD. var. *aurelianense* BOR. 2. *latifolium* SUDRE. — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L), zwischen Parád u. Mátrafüred (D, K).
 ssp. *eumaculatum* ZAHN var. *inguinatum* (JORD.) ZAHN. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (D, K, L).

*) Nach *Strigonium* — Esztergom.

**) Siehe A. et G. Syn. XII. 2. S. 408 (1931).

ssp. *Pollichiae* (Sch.-BIP.) ZAHN *a. genuinum* 2. *virescens*
ZAHN. — Budapest: Svábhegy (K).

ssp. *tinctum* JORD. var. *raritinctum* ZAHN. — Komárom:
Kálvárienberg bei Felsőgalla (Zsák).

31. **H. diaphanoides Lbg. = murorum — Lachenalii.**

ssp. *eudiaphanoides* ZAHN *a. genuinum* f. *verum* ZAHN. —
Zólyom: Lomnista und Vaiskova-Tal bei Jecenye (L). — Gömör: Langenberg, Hopfengarten u. Stein bei Dobsina (L). — Szepes: Bikárka-Tal bei Sztracena (L). — Hohe Tatra: Csorber See (D, K, L), Tátraszéplak (K), Mlinicatal (L), Mengsdorfer Tal (L), Felkertal (K), Gr. Schlagendorfer Spitze (D, L), Alsótátrafüred (D), Gr. Kohlbachtal (L), Kämmchen (D, K, L), Matlárháza (L), Weisswassertal (L), Itatópatak (L), Grosser Fischsee (D, K). — f. *brevidentatum* ZAHN. — Hohe Tatra: Késmárker Tränke (D). — f. *submurorum* ZAHN. — Hohe Tatra Mlinicatal (L), Kämmchen (L), Gr. Kohlbachtal (D), Tátralomnic (L). — f. *acuminatidens* LENGY. et ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (K), Furketa-Tal (L), Tátrafüred (L), Gr. Schlagendorfer Spitze (L), Kämmchen (K), Gr. Kohlbachtal (L), Tátralomnic (L), Kesmarker Tränke (K). — f. *grandidentiforme* LENGY. et ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (D, K), Mengsdorfer Tal (L), Felkertal (K), Kämmchen (K, L), Gr. Kohlbachtal (L), Itatópatak, Weisswassertal (L). — f. *subacuminatidens* LENGY. et ZAHN.* — Zólyom: Bielavoda-Tal bei Jecenye (L). — Hohe Tatra: Felkertal (K). — f. *remotidens* LENGY. et ZAHN.* — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Gömör: Dobsinai Jégbartlang (L). — var. *angustatifrons* LENGY. et ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Lipót: Deményfalvaér Tal (L). — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L). — Hohe Tatra Csorber See (D, L), Mlinica-Tal (L), Felkertal (K, L), Tátraszéplak (K), Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Tátraszéplak (D), Kämmchen (L), Gr. Kohlbachtal (D), Kesmarker Tränke (D, K). — var. *pilosissimum* LENGY. et ZAHN. — Zólyom: Vaiskova- u. Bielavoda-Tal bei Jecenye (L). — Hohe Tatra: Felkertal (L), Alsótátrafüred (D), Gr. Kohlbachtal (D), Tátralomnic (L), Grosser Fischsee (D). — var. *austrotatrense* NYÁR. et ZAHN. — Lipót: Koritnyica (L). — var. *polyphyllum* ZAHN. — Alsótátrafüred (D).

ssp. *platygonium* ZAHN. — Budapest: Kamaraerdő (L), Farkasvölgy (L). — f. *parcipilosum* ZAHN. — Farkasvölgy (L).

ssp. *subpinnatifidum* BORNM. et ZAHN. — Hohe Tatra: Mengsdorfer Tal (K).

*) Siehe A. et G. Syn. XII. 2.

32. H. Lachenalii Gm. (= *H. vulgatum* FR.)

ssp. *acuminatum* JORD. *a. genuinum* 3. *pseudacuminatum* ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Jecenye (L). — *γ. pseudargillaceum* ZAHN 1. *normale* b. *calvescens* ZAHN. — Gömör: Langenberg und Hopfengarten-Berg bei Dobsina (L).

ssp. *anfractum* (FR.) Dst. var. *membranaceum* A.-T. — Zólyom: Lomnista-Tal bei Jecenye (L). Prassivá-Gebirge: Latiborska hola (L).

ssp. *aspernatum* JORD. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Jecenye (L).

ssp. *basipinnatifidum* ZAHN var. *Jakabhazae* GÁY. et ZAHN — Folia basalia (cum petiolo 15—25 cm 4—6 cm) longe late petiolata ut et folia caulina inferiora. Omnia folia tenuia (saepe valde) grosse multidentata, margine, praesertim in costa dorsali petioloque (ut et caulis et rami) densissime pilosa, pilis 5—2 mm longis interdum etiam in involucrorum pedicellis obviis. — Vas: Jakabháza (GÁYER).

ssp. *bathylepium* (Dst.) ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal (L).

ssp. *Bourquinii* LENGY. et ZAHN. — Zala: Bánfa-Wald bei Misefa (K). — Pest: Pilishegy, Dobogókő (K). — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Jecenye (L).

ssp. *brevidentatum* JORD. *a. genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L). — 2. *brachyadenium* ZAHN. — Ebendorf (L). — *β. lissoglaucodes* MURR et ZAHN. — Tátraszéplak (K).

ssp. *cacuminellum* ZAHN. — Hohe Tatra Weisswasser-tal (L), Késmárker Grüner See (L).

ssp. *cheriense* (JORD.) ZAHN 2. *pilosiceps* ZAHN. — Gömör: Dobsinai Jégbarlang (CZAKÓ).

ssp. *chlorophyllum* JORD. *a. genuinum* 3. *virescens* ZAHN. — Pest: Pilishegy (K), zwischen Szentendre und Leányfalu (D). — Zala: Bánfa-Wald bei Misefa (K). — Liptó: Koritnyica (L). — 4. *translucentiforme* ZAHN f. *malacodermum* LIT. et ZAHN. — Liptó Deményfalvaér Tal (L).

ssp. *eu-acuminatum* ZAHN var. *discolor* ZAHN. — Gömör: Galgenberg bei Dobsina (L).

ssp. *eu-Lachenalii* ZAHN *a. genuinum* ZAHN. — Borsod: Lillafüred (K).

ssp. *fastigiatum* (FR.) ZAHN. — Vas: Vasjobbágyi (GÁYER).

ssp. *festinum* JORD. — Hohe Tatra: Matlárháza (L).

ssp. *Juratkanum* ZAHN. — Pest: Pilishegy und Dobogókő (K).

ssp. *pinnatifidum* LOENNR. — Zólyom: Vaiskova-Tal (L).

ssp. *pseudodiaphamum* Dst. — Liptó: Krakova hola bei Deményfalva (L).

ssp. *pseudo-Fritzeanum* ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See, Tátraszéplak (D).

ssp. *pseudo-Pollichiae* OBORNY et ZAHN. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (L). — Vas: Vasjobbágyi (GÁYER).

ssp. *scanicum* (Dst.) ZAHN. — Gömör: Gölnickohó bei Dobsina (L). — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L).

ssp. *subacuminatum* ZAHN β . *Javorinae* ZAHN. — Zólyom: Donovál (L).

ssp. *subirriguum* Dst. — Prassiva-Gebirge: Latiborska hola (L).

ssp. *subobscuriceps* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Chochula, Vlk. Košárisko (L).

ssp. *subpunctillatum* ZAHN. — Gömör: Dobsinai Jégbarlang (L).

ssp. *subviriduliceps* ZAHN. — Hohe Tatra: Kesmarker Grüner See (L).

ssp. *trencsinence* ZAHN. — Tátrafüred (D).

ssp. *tridentatooides* ZAHN α . *genuinum* l. *normale* ZAHN. — Zólyom: Alsólehota, Vaiskova-Tal. — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L). — 2. *angustifolium* ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (D).

33. *H. bifidum* Kit.

ssp. *basicuneatifolium* TOUT. α . *genuinum* ZAHN. — Zólyom: Lomnista-Tal bei Jeceny (L). — Hohe Tatra: Mengsdorfer Tal (K), Matlárháza (L). — f. *submaculatum* ZAHN. — Szepes: Sztracena (L). — f. *subintegratum* ZAHN. — Hohe Tatra: Mlinica-Tal (L).

ssp. *basicuneatum* ZAHN α . *genuinum* l. *normale* ZAHN. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (D). — Gömör: Engtal bei Dobsina, Pusztamező, Popova-Pass bei Vernár (L). — Hohe Tatra: Táralomnic (L), Matlárháza (L), Weisswassertal (L), Tarajka (L), Mengsdorfer Tal (L), Kesmarker Tränke (D).

3. *pseudobasicuneatiforme* ZAHN. — Liptó: Deményfalvaér Tal (L). — Gömör: Popovaberg bei Pusztamező (L). — Hohe Tatra: Weisswassertal (L). — β . *dilutipilum* ZAHN. — Hohe Tatra: Felkertal, Kämmchen (K). — γ . *lyratifolium* ZAHN. — Gömör: Popovaberg bei Pusztamező (L). — Hohe Tatra: Tátrafüred (L).

ssp. *basilobum* ZAHN. — Tátraszéplak (K).

ssp. *brachygonium* ZAHN α . *genuinum* ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L), Wälder unter d. Latiborska hola (L). — Liptó: Szalatin bei Luzsna (L). — Gömör: Engtal bei Dobsina (L). — Szepes: Sztracena (L). — Hohe

Tatra: Popper See (L), Felkertal (K), Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Tátrafüred, Tarajka, Gr. Kohlbachtal, Késmárker Grüner See (L). — $\beta.$ *glandulosius* LENGY. et ZAHN. — Tátrafüred (L). — $\gamma.$ *inaequalibasis* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Dobsinai Jégbarlang (L).

ssp. *caesiiflorum* ALMQ $\alpha.$ *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Szepes: Bikárka-Tal bei Sztracena (L). — Hohe Tatra: Matlárháza, Késmárker Grüner See (L). — f. *alpigenum* ZAHN. — Szepes: Sztracena (L). — f. *strictifurcans* ZAHN. — Gömör: Popovaberg bei Vernár (L). — $\beta.$ *pseudopraecox* ZAHN f. *pseudalpigenum* ZAHN. — Szepes: Sztracena (L).

ssp. *canitiosum* Dst. $\alpha.$ *genuinum* Z. — Gömör: Schwarzenberg, Engtal, Hanneshöhe, Spitzenstein bei Dobsina (L), Pusztamező, Popova-Berg bei Vernár (L). — Liptó: Krakova hola (L). — Tatra: Gr. Schlagendorfer Spitze (D). — Szepes: Bikárka-Tal bei Sztracena (L). — f. *dentatum* ZAHN. — Gömör: Pusztamező (L). — f. *denticulatum* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Popovaberg (L). — $\gamma.$ *obscurans* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Popova-Pass (L). — $\epsilon.$ *chloranthodium* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Hanneshöhe bei Dobsina (L), Gölhic-Tal bei Spitzenstein (L). — Liptó: Lucsny-Tal bei Deményfalva (L).

ssp. *cardiobasis* ZAHN $\alpha.$ *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Gömör: „Pelz“ bei Dobsina (L). — Szepes: Bikárka-Tal bei Sztracena (L). — Hohe Tatra: Felkertal, Kämmchen (L), Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Gr. Kohlbachtal (L), Késmárker Grüner See (L). — f. *grandidentiforme* ZAHN. — Heves: zwischen Mátrafüred und Parád (D, K). — f. *submaculatum* ZAHN. — Hohe Tatra: Gr. Kohlbachtal (D). — f. *majoriceps* ZAHN. — Gömör: Pusztamező, Popovaberg bei Vernár (L). — Hohe Tatra: Gr. Schlagendorfer Spitze (D). — f. *basitruncatum* ZAHN. — Tatra: Gr. Kohlbachtal (D). — f. *basicontactum* ZAHN. — Tatra: Tátraszéplak (K), Matlárháza (L). — $\beta.$ *subglandulosum* ZAHN. — Gömör: Gölnictal bei Pusztamező (L). — $\gamma.$ *gigantophyes* DEG. et ZAHN. — Folia (saepe per-) magna late ovalia (lamina 10:5,5 ad 12:7 cm) cordata vel truncata rotundato-obtusa colorata, intimum et caulinum tantum ovato- vel oblongo-lanceolatum \pm acuminatum breviter in petiolum contractum; omnia supra levissime breviter pilosa, breviter vel latissime et valde grosse obtuse pluridentata; intimum et caulinum \pm longe acute dentatum (1. *verum*), vel folia basi tantum subgrossius dentata (2. *integrius*); involucra permagna (10—13 mm), squamis latiusculis anguste dilute floccoso-, junioribus apicem versus canis \pm tomentoso-marginatis simul eximie comosis. Verosimiliter *cardiophyllum* > *bifidum*. — Heves: zwischen Mátrafüred und Parád (D).

ssp. *chlorostenolepis* LENGY. et ZAHN. — Hohe Tatra:
Csorber See (L).

ssp. *coadunatum* (Dst.) ZAHN. — Gömör: Popova bei
Pusztamező (L).

ssp. *cryptadenanthelum* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Eng-
tal bei Dobšina, Popovaberg bei Pusztamező (L).

ssp. *cuhanum* DEG., LENGY. et ZAHN. — Caulis 25—40 cm
viridis ± glaber, inferne violaceus, superne floccosus, 3—12
cephalus; acladio 15—35 mm; ramis 1—3(—5) squamosis, infe-
riribus remotis longis 3—7 cephalis; anthela floccosa tantum
superne ± albidocana. Involucra 8—10 mm viz modice brevissime
pilosa et disperse vel modice brevissime glandulosa, squamis obscure
canis vix sublatiusculis obtusiusculis vel acutis modice, margine
dilute virescenti) usque ad apicem subcomosum densissime vel sub-
tomentoso-floccosis. Ligulae magnae saturate luteae, stylis obscuris.
Folia (saepe per-) magna tenuia vel rigida lutescenti-gramineo-
viridia subtus pallidiora et saepe subcolorata, margine tantum et sub-
tus brevissime, in petiolo ± longo tenui violaceo basi late vaginanti
subdensiuscule breviter pilosa; (exteriora parva) pleraque ovalia
vel ovatooblonga rotundato-obtusa vel breviter acuta, cordata vel
truncata, a medio ad basin dentibus 4—2 remotis valde grossis bre-
vibus vel longioribus basi retroversis munita; caulinum ± reduc-
tum vel permagnum petiolatum late ovatolanceolatum acuminatum
(saepe valde) grosse, basi retro-dentatum; omnia in costa
subfloccosa. — Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (D, L).

ssp. *cymophorum* Kov. et ZAHN. — Folia exteriora parva
ovata saepe leviter cordata denticulata, interiora ± (vel valde)
magna (saepe per-) longe et ± late petiolata ovata vel ovato- et
oblongo-lanceolata obtusissima vel ± acutiuscula brevius longiusve
in petiolum attenuata superne denticulata, a medio vel a summa
tertia parte ad basin pluri- vel multi- et grosse dentata, basi saepe
breviter vel grosse ± inciso- (extima raro subretro-) dentata,
saepius dentibus liberis aucta; omnia dilute glaucescenti-viridia
subtus ± colorata et in costa petioloque densissime floccosa; cau-
linum plerumque angustum angustissime acutissimeque multiden-
tatum, in costa subtomentoso-floccosum. Caulis 5 dm floccosus,
5—12 (—15) cephalus; acladio 1—2 cm; ramis 5—9, summis
4—5 cymosis, reliquis remotis; omnibus monocephalis (vel inferio-
ribus insuper 1—2 capitulis abortis praeditis) candelabrum formibus
parce vel vix modice (brevissime dilute) pilosis et (tenuiter) glan-
dulosis tenuibus vel gracilibus. Involucra 10—11 mm obscura
similiter vestita (pilis basi obscuris), squamis sublatiusculis in-
aequilater longis obtusiusculis vel (inferioribus angustis per-)
acutis submarginatis usque ad apicem viridiatriis inferne subflocco-
sis. Ligulae magnae aureae, stylis ± obscuris. — Tátraszéplak (K).

ssp. *eu-psammogenes* ZAHN *a. genuinum* 1. *normale* a. *verum* ZAHN. — Tátraszéplak (K), Tátrafüred (L).

ssp. *Fenarolii* ROSSI et ZAHN var. *Scapusiae* KOV. et ZAHN. — Pedicelli graciles; involucra 12—13 mm, squamis latiusculis vel peracutis; ligulae permagna, stylis obscuris; glandulae dispersae. — Tátraszéplak (K).

ssp. *kesmarkiense* ZAHN. — Tatra: Weisswassertal (L).

ssp. *laceridens* MURR. var. *telgartense* LENGY. et ZAHN. — Gömör: Pusztamező (L).

ssp. *Liptoviae* LENGY. et ZAHN. — Folia ovalia vel ovata et elliptico-lanceolata obtusa vel pleraque ± acuminata subtenua, supra glaucescenti-viridia et disperse vel vix pilosa, subtus albido-viridia vel colorata et brevissime, margine magis dense, in petiolo brevi vel longo densissime pilosa; omnia breviter vel longius attenuata, breviter vel valde grosse pluridentata (simil denticulata), basin versus longius acutius dentata vel praesertim interiora dentibus compluribus longis angustis liberis aucta; extima parva; caulinum petiolatum angustum vel elliptico-lanceolatum longe acuminatum denticulatum vel remote dentatum. Rami 1—2(—3) valde remoti 1—2(—3) cephalis; acladio 1—4 cm; pedicellis glandulis dispersis minutissimis et pilis dilutis sublongis modice numerosis vel densis obsitis, obscure canis. Involucra similiter vestita, 9—12 mm, inferne tantum parcefloccosa, squamis sublatiusculis viridalbo-marginatis longe subulatis. Ligulae magnae aureae, stylis obscuris. — *a. genuinum*. Ut supra. — Liptó: Deményfalvaér Tal (L). — *β. chlorocranum* LENGY. et ZAHN. — Folia tenuia remote breviter late vel grossius dentata, sine dentibus liberis; involucra virescentia; glandulae numerosiores tenuissimae. — Ebendorf (L).

ssp. *lobosum* ZAHN. — Tatra: Mengsdorfer Tal (L).

ssp. *lonchopodoides* ZAHN. — Liptó: Krakova hola bei Deményfalva (L).

ssp. *polylobophorum* VETT. et ZAHN. — Vas: Sötétárok-Tal bei Bczsok (GÁYER). — *β. Szinvanum* KOV. et ZAHN. — Ebendorf (GÁYER).

ssp. *pseudobasicuneatum* TOUT. *a. genuinum* ZAHN. — Tatra: Gr. Kohlbachtal (L). — *f. mucronatidens* Z. — Liptó: Deményfalvaér Tal (L). — var. *angustisquamum* KRAFFT et ZAHN. — Liptó: Krakova hola bei Deményfalva (L). — var. *trichocoricum* LENGY. et ZAHN. — Folia latissime ovato- vel oblongolanceolata rigida, crenata, infra medium grosse dentata, rigidiuscule breviter pilosa; anthela squarrosa; squamae angustae; glandulae modice numerosae breves. — Zólyom: Breznóbánya (L).

ssp. *pseudocanitiosiforme* LENGY. et ZAHN *f. normale* et *f. floccosius* Z. — Liptó: Krakova hola (L). — Gömör: Spitz-

stein im Gölnictal, Popova bei Vernár (L). — T a t r a: Tátraszéplak (K), Gr. Kohlbachtal (L). — f. *pilosius* Z. — M á t r a: G e b i r g e: Kékes (K).

ssp. *pseudocanitiosum* LENGY. et ZAHN. — G ö m ö r: Gölnic-Tal bei Spitzenstein (L).

ssp. *pseudocardiobasis* KORB. et ZAHN a. *genuinum* Z. — S z e p e s: Bikárka-Tal bei Sztracena (L). — H o h e T a t r a: Felkertal, Blázy-Tal (L). — f. *epitrichum* ZAHN. — T a t r a: Felkertal (L).

ssp. *pseudodiaphanoides* GERSTL. et ZAHN. — G ö m ö r: Auf d. „Stein“ bei Dobsina (L).

ssp. *semiincisum* RECH. fil. et ZAHN. — H o h e T a t r a: Grosser Fischsee (D).

ssp. *sinuosifrons* ALMQ. var. *macrosinuosum* LENGY. et ZAHN. — G ö m ö r: Popova bei Vernár (L). — S z e p e s: Sztracena (L). — L i p t ó: Deményfalvaér Tal (L).

ssp. *sivyense* ZAHN var. *pilosipedunculum* Z. — L i p t ó: Lucsny-Tal bei Deményfalva (L).

ssp. *sokolense* LENGYEL et ZAHN. — G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina, Pusztamező (L). — H o h e T a t r a: Tátrafüred (L).

ssp. *subcaesiiceps* ZAHN a. *genuinum* l. *normale* ZAHN. — Z ó l y o m: Lomnista-Tal bei Jecenyé (L). — L i p t ó: Krakova hola und Magura bei Deményfalva (L). — H o h e T a t r a: Kesmarker Grüner See (L).

ssp. *subcaesiifloriforme* MURR et ZAHN a. *genuinum* Z. — L i p t ó: Deményfalvaér Tal (L). — f. *densifloccum* ZAHN. — Z ó l y o m: Vaiskova-Tal bei Jecenyé (L). — L i p t ó: Deményfalvaér Tal und Lucsny-Tal bei Deményfalva (L). — H o h e T a t r a: Gr. Fischsee (K).

34. H. *incisum* Hoppe = **bifidum** — **dentatum**.

ssp. *subpallescentifrons* ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See (D), Popper See (L), Mengsdorfer Tal (K), Felkertal und Felker See (L). — β. *Novyanum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Mengsdorfer Tal (L), Gr. Kohlbachtal (L).

35. H. *caesium* Fr. = **bifidum** > **Lachenalii**.

ssp. *basifolium* (Fr.) ZAHN var. *Cubrynae* PAWL. et ZAHN. — H o h e T a t r a: Grosser Fischsee (D).

ssp. *caesiadiaphanoides* LENGY. et ZAHN. — Habitu et characteribus ssp. *laeticoloris* Dst., sed anthela et involucra modice vel subdensiuscule breviter vel longe (ut in ssp. *eudiaphanoides*) glandulosa. Acladium 1—3 cm, rami 2—4, capitula 7(—10). Involucra subfloccosa et cum pedicellis pilis solitariis vel dispersis basi crassa

atris obsita, squamis obscuris \pm latis obtusis, internis (per-) acutis eximie viridimarginatis vel viridialbidis. Folia ovato-oblonga vel late ovato- et oblongo-lanceolata basi contracta vel attenuata, obtusiuscula vel acuminata, breviter vel grosse dentata, partim etiam supra breviter, margine costaque dorsali et in petiolo dense pilosa; caulinus c. 3 subtus \pm floccosa. — a. *genuinum*. — Ut supra. — b. *adenogalbanum*. — Characteribus ssp. *galbanum*, involucra ad 14 mm; pili superne dispersi vel vix modice numerosi; glandulae densiusculae partim perlongae; ligulae magnae; folia (ovalia vel) interiora (permagna) ovatolanceolata late petiolata, dentibus paucis valde grossis munita; caulinus 2. — H o h e T a t r a: Tátraszéplak, Nagyszalóki csúcs (Gr. Schlagendorfer Sp.) (D), Kämmchen (Tarajka), hier b. Gr. Kohlbachtal (L).

ssp. *Czakóanum* LENGY. et ZAHN. — L i p t ó: Demény-falvaér Tal (L). — G ö m ö r: Dobsina, Spitzenstein bei Dobsina (CZAKÓ). — S z e p e s: Sztracena, Bikárka-Tal bei Sztracena (L), Tátraszéplak (K), Tátrafüred (L).

ssp. *Dobsinae* LENGY. et ZAHN. — G ö m ö r: Langenberg, Hopfengarten bei Dobsina (L), Spitzenstein bei Dobsina (CZAKÓ). — L i p t ó: Vaiskova- und Lomnista-Tal bei Jecenye (L). — var. *Goelnicense* ZAHN. — Folia inferiora \pm oblonga, reliqua (saepe anguste) lanceolata, more *H. tridentati* valde inaequaliter, anguste, saepe longissime multidentata; anthela saepe usque ad caulis basin descendens valde suprafastigiata; capitula minora subdensius pilosa; squamae multo angustiores, acutiores. — S z e p e s: Gölnicbánya (CZAKÓ).

ssp. *eucaesium* ZAHN $\beta.$ *molybdotes* Dst. — H o h e T a t r a: Tátraszéplak (D), Tátrafüred (L).

ssp. *fraudulentum* (Dst.) ZAHN. — Tátrafüred (D).

ssp. *Fritzeanum* ZAHN a. *genuinum* l. *normale* a. *verum* ZAHN. — L i p t ó: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — G ö m ö r: Wälder bei Dobsina (CZAKÓ). — S z e p e s: Gölnic-Tal und Bikárka-Tal bei Sztracena (L). — H o h e T a t r a: Csorber See (D, K, L), Tátraszéplak (K, D), Tátrafüred (L), Tátralomnic (L), Matlárháza (L), Kesmarker Tränke (D, K), Furkota-Tal (L). — b. *dentatum* ZAHN. — G ö m ö r: Spitzenstein bei Dobsina (CZAKÓ). — H o h e T a t r a: Furkota-Tal (L), Gr. Kohlbachtal (D). — f. *ramosissimum* ZAHN. — Tátrafüred (L). — Z ó l y o m: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — var. *parviflorum* LENGYEL et ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See, Tátrafüred, Kesmarker Tränke (D).

ssp. *galbanum* Dst. — H o h e T a t r a: Csorber See (D), Trigan (L), Felkertal, Tátrafüred (K), Kämmchen (L), Kesmarker Grüner See, Itatópatak (L). — var. *macrogalbanum* LENGY. et ZAHN. — Folia permagna latissime triangulariter pluridentata;

caulina 1—2, imum magnum ovato-lanceolatum latissime alato-petiolatum; pili superne densiores; glandulae dispersae partim longae. *Inter galbanum et caesiodes.* — Tatra: in jugo Kämmchen (L). — var. *Juguli* Kov. et ZAHN. — Caulis usque ad apicem (inferne dense longe) molliter albopilosus, crassus; involucra (permagna) et pedicelli modice vel densius dilute pilosa; squamae latae obtusae multo minus flccosae; folia valde grosse dentata. — Hohé Tatra: Kämmchen (K).

ssp. *gycemberense* LENGY. et ZAHN. — Liptó: Deményfalvaér Tal (L). — Hohé Tatra: Csorber See (D).

ssp. *laeticolor* ALMQ. a. *genuinum* ZAHN. — Zólyom: Donovál (L). — Prassiva-Gebirge: Latiborska hola (L). — Liptó: Salatin bei Luzsna (L). — Gömör: Hopfengarten bei Dobsina (L). — Hohé Tatra: Csorber See, Mlinica-Tal (L), Tátrafüred, Tarajka (L), Gr. Kohlbachtal (L), Tátralomnic (L), Matlárháza (CZAKÓ), Kesmarker Grüner See, Itatópatak (L). — $\beta.$ *sublaeticolor* Dst. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Prassiva-Gebirge: Latiborska hola, Vlk. Košarisko (L). — Hohé Tatra: Furkotatal (L), Mengsdorfer und Felkertal (K), Kämmchen (K, L), Gr. Kohlbachtal (D, L), Tátralomnic (L), Matlárháza (CZAKÓ), Weisswassertal, Itatópatak (L).

$\gamma.$ *Bialke* ZAHN. — Tátralomnic (L). — $\delta.$ *Csuntavae* LENGY. et ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Košarisko (L). — Liptó: Javorov-Berg bei Deményfalva (L). — Hohé Tatra: Furkotatal, Csorber See, Mengsdorfer Tal (L), Tátraszéplak (D), Gr. Schlagendorfer Spitze (D, L), Kämmchen (K, L), Gr. Kohlbachtal (D). — var. *sublobatum* LENGY. et ZAHN. — Folia partim grosse dentata, caulinum inferius (truncatum vel contractum) valde grosse vel longe lobato-dentatum, superius lanceolatum vel lineare longum integrum; acladium 5—26 mm, rami 3—5, summi appropinquati. — Gömör: Spitzenstein bei Dobsina (L). — var. *megalophyllophorum* LENGY. et ZAHN. — Folia basalia et caulina permagna (cum peticolo ad 20:4—5 cm) elliptica vel oblonga obtusiuscula vel elliptico- et oblongo-lanceolata \pm longe acuminata, basi breviter vel longe attenuata, \pm crebre (breviter vel grosse longe, petiolum versus angustius) dentata; caulina infra medium inaequaliter valde grosse longe dentata; rami saepe ex omnibus axillis orti longissimi 1—2 foliati pleiccephali. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Szepes: Thurzófüred (CZAKÓ). — var. *glandulosius* LENGY. et ZAHN. — Folia magna mollia ovata vel ovato-lanceolata, pleraque acuminata denticulata tantum vel (inferne) valde grosse dentata breviter vel longius in potiolum latum attenuata; caulina 2—3; imum elliptico-lanceolatum saepe grosse paucidentatum, superiora longa angusta integra; pedicelli subdensiusculi glandulosi subpilosii; capitula 3—10. — Hohé Tatra: Gr. Kohlbachtal (L).

ssp. *Lugiorum* ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — Zólyom: Lomnista-Tal bei Jecenye (L). — Prassiva-Gebirge: Smerčini, Latiborska hola (L). — Hohe Tatra: Gr. Fischsee (D). — var. *conjugatum* (G. SCHNEID.) ZAHN. — Hohe Tatra: Gr. Fischsee (D). — var. *krijsnense* LENGY. et ZAHN. — Hohe Tatra: Furkota-Tal (L). — var. *sub-Czakóanum* LENGY. et ZAHN. — Liptó: Javorov-Berg bei Deményfalva (L).

ssp. *malacocaeum* LENGY. et ZAHN f. *verum* ZAHN. — Hohe Tatra: Kesmarker Tränke (K). — f. *pilosiceps* ZAHN. — Liptó: Kcritnyica (L).

ssp. *megalocaeum* ZAHN f. *phyllcopoda*. — Gömör: Spitzenstein bei Dobsina (CZAKÓ).

ssp. *markazense* ZAHN. — Heves: Zwischen Mátrafüred und Parád (D).

ssp. *pseudovirenticeps* VETTER et ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Latiborska hola (L).

ssp. *ravusculum* (Dst.) ZAHN. — Liptó: Magura bei Deményfalva (L).

ssp. *sympytooides* ZAHN. — Heves: Sárhegy bei Gyöngyös (L).

ssp. *subarrectariiforme* LENGY. et ZAHN. — Hohe Tatra: Felkertal (L).

ssp. *variabile* LÖNNR. a. *genuinum* ZAHN. — Szepes Thurzófüred (CZAKÓ). — γ. *pseudovariabile* ZAHN. — Gömör: Wälder bei Dobsina (CZAKÓ).

36. **H. levicaule Jord.** (*H. triviale* NORRL.) = **caesium** — **Lachenalii** (*Lachenalii* > *bifidum*).

ssp. *adenotrviale* LENGY. et ZAHN. — Ubique modice breviter pilosum, folia supra ± glabrescentia, petiolis ± longis (pariter ac caulis basi) atroviolaceis. Folia basalia ovato-oblonga vel ellipticolanceolata, obtusa vel acuminata, ± longe in petiolum attenuata, usque in petiolum breviter obtuse (± mucronato-) pluridentata, magna; caulina 2—3 ± late elliptico-lanceolata longius vel breviter petiolata vix grossius dentata, sumnum perangustum floccosum. Anthela cana dense breviter glandulosa parcepilosa; acladio 15—20 mm; ramis 5(—7) remotis ± erectis; capitulis (7)—10—15 (—20). Involuera 9—10,5 mm subglandulosa subpilosa, squamis sublatiusculis obtusiusculis vel acutis obscuris virescenti-marginatis inferne floccoso-marginatis. Habitu ssp. *trivialis*. — Liptó: Deményfalvaér Tal (L).

ssp. *calcigenoides* ZAHN. — Liptó: Krakova hola bei Deményfalva (L).

ssp. *calcigenum* ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Prassiva-Gebirge: Smerečini, Latiborska hola (L). — Hohe Tatra: Csorber See (D, K, L).

Mlinica-Tal (L), Felkertal (K, L), Tátraszéplak (K), Kämmchen (L), Gr. Kohlbachtal (D, L), Tátralomnic, Kesmarker Grüner See (L).

ssp. *Magnaetatrae* ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See (D), Tátraszéplak (K), Alsótátrafüred (D). — f. *pilosius* ZAHN. — Z ó l y o m: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L).

ssp. *psammogeton* ZAHN. — L i p t ó: Krakova hola bei Deményfalva (L).

ssp. *serratilanceum* JORD. a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See, Kämmchen (L).

ssp. *triviale* NORRL. a. *genuinum* ZAHN. — Z ó l y o m: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — L i p t ó: Zseleznó-Bad (L), Deményfalvaér Tal (L). — H o h e T a t r a: Mlinica-Tal (L), Felkertal (K, L), Tátrafüred, Kämmchen (L), Matlárháza, Weisswassertal (L), Kesmarker Grüner See (L). — f. *ramosum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See (K, L). — β. *subtriviale* LÉNGY. et ZAHN. — P r a s s i v a-G e b i r g e: Smerečini u. Latiborska hola (L). — G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina (L). — H o h e T a t r a: Mlinica-Tal (L), Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Weisswassertal (L). — γ. *amphitrichum* ZAHN. — Z ó l y o m: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — f. *oligodon* ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See, Gr. Kohlbachtal (D).

37. H. *ramosum* W. K. = *caesium* — *levigatum*.

ssp. *euramosum* ZAHN. — L i p t ó: Magura-Berg und Luesny-Tal bei Deményfalva (L), Lueski (CZAKÓ). — var. *Popovae* LÉNGY. et ZAHN. — H o h e T a t r a: Csorber See (L), Tétraszéplak (K, L).

38. H. *praecurrents* (Vukot.) Zahn = *transsilvanicum* — *muronorum*.

ssp. *pleiophyllopsis* ZAHN. — G ö m ö r: Hanneshöhe bei Dobsina (L).

39. H. *Woltii* Zahn in FEDDE XXIV : 382 (1928) = *transsilvanicum* — *muronorum* — *Lachenalii*.

ssp. *trichotranssilvanicum* DEG., Kov., LÉNGY. et ZAHN. — Caulis 4—7 dm gracilis vel percrassus inferne cum foliorum petioli densissime vel villoso-pilosus (3—5 mm) et ± violaceus, sursum minus breviusque pilosus viridis floccosus, apice cum anthela disperse vel sparsim pilosus et modice vel densiuscule sublonge glandulosus 7—25 cephalus. Acladium 5—10 mm, rami 4—8(—10), saepe omnes appropinquati candelabrigemtes ± tenues 1—3(—5) cephalii. Involucra 9—11 mm denique perlata subdense glandulosa et disperse vel modice pilosa, squamis sublatiusculis vel angustioribus obtusiusculis vel acutis viridiatriis eximie viridialbo-marginalitis inferne subfloccosis, externis angustis. Ligulae saturate luteae

latae conspicuae, stylis obscuris. Folia basalia numerosa parva vel permagna (saepe spathulato-) ovalia vel ovato-oblonga (lamina p. e. 6:4 cm, 10:5—4 cm) ± obtusa brevissime vel longius contracta breviter vel longe (latissime alato-) petiolata ubique densiuscule breviter, margine costaque dorsali (hic longe) densissime tenuiter pilosa, vix denticulata vel levissime remote, inferne partim late obtuse dentata; caulinis (2—)4—7(—10) sensim vel cito decrescentia; inferiora 1—3 magna longe vel breviter et latissime alato-petiolata ovato-oblonga vel ovato-lanceolata subobtusa vel acuminata saepe subgrossius dentata, reliqua elliptico- vel anguste lanceolata (vel summa bracteiformia) basi 2—1 dentata vel integra more basarium (supra minus) pilosa, superiora flcccosa. Bracteae pilosae et glandulosae. Von der Tracht des *H. transsilvanicum* var. *ericcaule* SCIUR, aber durch behaarte Hülle etc. verschieden. Prachtvolle Form, die mit *H. jablonicense* ssp. *eriocauliforme* von Lusivna Ähnlichkeit hat. — Hohe Tatra: Kämmchen (L), Gr. Kohlbachtal (D, K, L).

40. *H. alpinum* L.

ssp. *apiculatum* (TAUSCH.) ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Smerečini (L). — Hohe Tatra: Mlinica- und Furkota-Tal (L), Mengsdorfer Tal (K, L), Gr. Hinzensee (K, L), Froschseen (GYÖRFFY), Felkertal (K, L), Felker-See (L), Blumengarten (K, L), Blázy-Tal (L), Gr. Schlagendorfer Spitze (L), Kämmchen (K, D, L), Gr. Kohlbachtal (L), Blauer See, Roter See (L), Itató-patak (L), Grosser Fischsee (D). — f. *calvescens* ZAHN. — Langer See (L), Kämmchen (L), Gr. Kohlbachtal (L), Kesmarker Grüner See (L). — f. *minus* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Latiborska hla (L).

ssp. *eu-alpinum* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN a. *vulgare* TAUSCH. — Hohe Tatra: Csorber See (K), Gr. Hinzen See (L), Felker See (L), Blumengarten (K). — 2. *latisquamum* ZAHN. — Gr. Hinzensee (K), Kl. Hinzensee (L), Blumengarten (K), Langer See (L), Weisser See, Kitaibel-See (L). — b. *melanocephalopsis* ZAHN. — Gr. Hinzensee (K), Kämmchen (K, L), Gr. Kohlbachtal (L), Weisswassertal bei Kesmarker Kosár (K). — β. *pumilum* HOPPE 1. *normale* b. *angustifolium* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Chochula (L). — γ. *vilosissimum* TAUSCH. 2. *albovillosum* FROEL. — Hohe Tatra: Mengsdorfer Tal (L), Felkertal (K, L), Blumengarten (K, L), Langer See (L), Roter See (L). — ε. *spathulare* VETTER et ZAHN 1. *verum* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Chochula (L). — 2. *Prassivanum* LENGY. et ZAHN. — Ligulae late lingulatae, planta brevius pilosa. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Košarisko (L).

ssp. *gigantocranum* RECH. et ZAHN. — Hohe Tatra: Mengsdorfer Tal (K).

ssp. *gymnogenum* ZAHN. — Hohe Tatra: Langer See (L), Gr. Kohlbachtal (L).

ssp. *melanocephalum* TAUSCH. a. *genuinum* 1. *normale* a. *spathulatum* ZAHN. — Hohe Tatra: Froschseen (GYÖRFFY), Rovátka (Kerbchen) (L), Kesmarker Grüner See, Roter See (L), Weisswassertal (L). — b. *angustifolium* ZAHN. — Weisswassertal, Generischsee (L). — 4. *brevipilum* ZAHN. — Kitaibelsee (L). — c. *calvescens* ZAHN. — Weisswassertal (L). — β. *obtusisquamum* ZAHN. — Hohe Tatra: Blauer See, Roter See (L). — γ. *subintegrifolium* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Skalka (L).

ssp. *pseudo-Fritzei* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* Z. — Niedere Tatra: Krupova hola (L). — Hohe Tatra: Furkota-Tal (L), Mlinica-Tal (GÁYER, L). — 2. *pergracile* ZAHN a. *subpilosum* Z. — Furkota-Tal (L).

41. *H. nigrescens* W. = *alpinum* > *muronorum*.

ssp. *decipiens* TAUSCH. a. *genuinum* f. *calvescens* ZAHN. — Hohe Tatra: Kämmchen (D). — var. *Kralieskiae* LENGY. et ZAHN. — Mengsdorfer Tal (L).

ssp. *eudecipliens* ZAHN var. *Korytnicae* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Košarisko (L). — Hohe Tatra: Felkertal (L). — var. *eurotatrense* ZAHN. — Csorber See (K).

ssp. *eunigrescens* ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — Hohe Tatra: Felkertal (L). — var. *austrotranssilvanicum* ZAHN. — Hohe Tatra: Kämmchen (K).

ssp. *gymnogeniforme* ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Chochula (L). — Gyömbér-Gebirge: Chopek (L). — Hohe Tatra: Weisswassertal (L).

ssp. *Menguszfalvae* LENGY. et ZAHN. — Folia basalia numerosa rigida (\pm lutescenti-) prasinoviridia supra medice vel pleuraque vix, margine dense rigidiuscula, in petiolo brevi vel longo \pm (vel latissime) alato longe pilosa; exteriora \pm elliptico-spathulata, reliqua elliptico- vel oblongo- et angustius lanceolata acutiuscula vel acuta apice plicata, mucronato pluridenticulata vel longe acute dentata, majora usque in petiolum crebre dentata inferne (more *H. alpini* ssp. *apiculatum*) dentibus acutissimis antrorsum arcuatis munita; caulina 1—2(—3), imum profunde insertum similiter dentatum conspicuum, secundum lanceolatum acute dentatum vel bracteiforme, margine costaque floccosum. Caulis 2—3 dm breviter, inferne magis et longius pilosus 1—2(—4) cephalus; acladio 3—10(—20) cm; ramis 0—1(—3) valde remotis gracilibus subpilosis et breviter subglandulosis. Involucra 10—12 mm latissime globosa similiter vestita, squamis \pm latis obscuris viridimarginatis obtusis vel \pm acutis margine vel ubique leviter floccosis. Versus *H. bifidum* vergens. — Hohe Tatra: Menguszfalvi völgy (Mengsdorfer Tal) (L), Csorber See (K).

ssp. *parciglandulum* ZAHN b. *dentatum* NYÁR. et ZAHN. — H o h e T a t r a: Blázy-Tal (L). — d. *floccosiceps* NYÁR. et ZAHN. — Ebendorf (L).

ssp. *tatrigenum* KORB et ZAHN. — H o h e T a t r a: Furkota-Tal (L), Mengsdorfer Tal (K), Felkertal (K, L), Gr. Kohlbachtal (D).

42. H. atratum Fr. = alpinum < murorum.

ssp. *atrellum* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — H o h e T a t r a: Mlinica-Tal (GÁYER, L), Popper See (L), Mengsdorfer Tal (K, L), Gr. Schlagendorfer Spitze (L), Kämmchen (K, D, L), Gr. Kohlbachtal (D, L), Kesmarker Grüner See (L). — f. *seminigrescens* ZAHN. — Gr. Schlagendorfer Spitze (L). — f. *calvescens* ZAHN. — Gr. Kohlbachtal (L). — γ. *Furkotanum* ZAHN. — Felker- u. Blázy-Tal (L). — ε. *Greineri* KORB et ZAHN. — Felker-See (L).

ssp. *eu-subnigrescens* ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Kämmchen (L). Gr. Kohlbachtal (D, L), Weisswassertal (L), Kesmarker Grüner See (K, L). — var. *hemischistum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Mengsdorfer Tal (L), Tarajka (L), Gr. Kohlbachtal (D, L). — f. *majoriceps* ZAHN. — Tarajka (L).

43. H. rauzense Murr. = alpinum < bifidum.

ssp. *bifidellum* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — H o h e T a t r a: Gr. Fischsee (D). — 2. *nigrobifidum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Felkersee (L).

ssp. *eurauzense* ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Gr. Kohlbachtal (D, L).

ssp. *glandulosodentatiforme* RECH. FIL. et ZAHN. — H o h e T a t r a: Mlinica-Tal (L).

44. H. liptoviense Borb. = atratum — Lachenalii.

ssp. *eu-liptoviense* ZAHN. — H o h e T a t r a: Mlinica-Tal (L).

45. H. Vágneri Pax = alpinum — caesium.

ssp. *eu-Vágneri* ZAHN. — Caules 1—3 tenues vel graciles, 2—3(—4) dm alti floccosi inferne longe dense, sursum vix modice breviter pilosi 2—3(—5) cephalis; accladio 15—30(—100) mm; ramis 1—2 valde remotis longis erectis ± strictis 1, rarissime 2 cephalis gracilibus; pedicellis (consimilibus, apice incrassatis) vix modice pilosis, pilis 1—2 mm longis obscuris apice saepe longo diluto, disperse glandulosis, viridicanis vel obscuris, bracteolis 1—3 interdum subfoliaceis obsitis. Involucra 11—13 mm percrassa ovata vel globosa subatra modice vel densius breviter pilosa (pilis apice dilutis) disperse (partim micro-) glandulosa leviter floccosa,

squamis latiusculis sursum longe attenuatis acutiusculis vel (intimis per-) acutis, exterioribus brevioribus obtusiusculis, interioribus viridialbomarginatis. Ligulae luteae apice leviter ciliolatae, stylis obscuris. Folia exteriora parva elliptico- vel ovato-oblonga denticulata utrinque pilosa; reliqua ± mediocria oblonga obtusiuscula vel acutiuscula basi longius attenuata, interiora (florendi tempore saepe solum obvia) permagna (cum petiolo p. e. 8:1,5 cm ad 12:2 cm) oblongo- vel ± lanceolata longe acuminata longissime in petiolum ± longum subdense pilosum attenuata ± breviter (supra subdisperse) pilosa supra medium vix dentata, inferne dentibus remotis brevibus vel grosse triangularibus mucronatis obsita; caulina 2—3, inferiora magna suboblongo-lanceolata similiter dentata, sequentia ± parva angusta floccosa. Omnia folia margine petioloque parce microglandulosa. Achaenia brunneoatra, 3,5 mm. — Hohe Tatra: Csorber See (D). — var. *eumeochistum* DEG. et ZAHN. — Folia cum petiolo ad 20:2,5 cm (petiolo ad 10 cm) margine petioloque tantum subrigidiuscule pilosa dentibus nonnullis brevibus vel grossis antrorum versis obsita; folium caulinum inferius consimile, secundum lanceolatum sublonge argute serratum; reliqua longa angustissima. Rami 1—3 longissimi 1 cephalii; acladium 1—12 cm. — Hohe Tatra: Csorber See (D). — var. *pseudo-Vagneri* LENGY. et ZAHN. — 3 dm, monocephalum; involucrum 13 mm crassissime globosum; ligulae semi-tubulosae; folia caulina 3. oblongolanceolata vel angusta grosse (mucronato-) 2—3 serrata; insuper 4—6 bracteae angustae evolutae. — Hohe Tatra: Mlinica-Tal (L). — var. *perrigidum* ZAHN. — Folia perrigida margine (inferne longe) pilosa breviter paucidentata vel nonnulla 1—2 dentibus grossis munita; basalia c. 9, caulina 4 lanceolata et angusta, floccosa; rami 1—4 longi 1 cephalii; squamae leviter floccosae. Interdum 1 dm tantum altum, 1 cephalum, foliis caulinis 1—2 angustis (et 2—3 bracteis longis), involuero magno perrasso. An *Fritzei* — *caesium*? — Hohe Tatra: Mlinica-Tal (PAX, L), Kriván (SAGORSKI).

ssp. *neo-Degenii* ZAHN. Canoviride, Caules 1—2, c. 3 dm, cani, inferne dense albopilosi, 3 cephalii; acladio c. 2 cm; rami 2 monocephali (tertius abortus) longi, pilis 2,5 mm longis dilutis patentibus obsiti, sparsim minute glandulosi albocani graciles. Involuera 10—12 mm latissima leviter dilute villosa, squamis latiusculis vel (interioribus) angustis, acutiusculis vel longe subulatis, apice eximie albido-barbulatis, ceterum obscuris parce floccosis viridialbo-submarginatis parce (partim micro-) glandulosis. Ligulae angustae leviter brevissime ciliolatae, stylis obscuris. Folia ovata vel elliptica vel ovato- vel oblongo-lanceolata rotundato-obtusa vel ± acuminata, breviter vel longe in petiolum atro-violaceum densissime subrigidiuscule pilosum vel villosum modice longum attenuata, grosse subbreviter vel longius (inferne acute)

pluridentata, utrimque densiuscule rigidiuscule, margine (micro-glandulos) costaque dorsali densissime pilosa; caulina 2, inferius late lanceolatum utrimque longe attenuatum breviter petiolatum valde subulatum, dentibus nonnullis grossioribus acutis obsitum; secundum angustum floccosum; utrumque similiter pilosum. Inter *alpnum* et *caesium basifolium*. — H o h e T a t r a : Grosser Fischsee (D).

46. H. tephrosoma (N. P.) Zahn = *alpinum*—*Lachenalii*—*bifidum*.

ssp. *Cserbicum* Kov. et ZAHN. — Caulis 4 dm breviter pilosus viridis. Anthela cana vix modice breviter glandulosa, modice, pedicelli subdensuscule dilute pilosa (1—2 mm); acadio 1—2 cm; ramis ad 6 remotis longis 1—3(—5) cephalis. Involuera 8,5—10 mm subdensuscule dilute pilosa parce breviter simul micro-glandulosa, squamis sublatiusculis obtusis vel acutiusculis (intimis ± acutis) obsecuris subdilutius marginatis inferne subfloccosis. Ligulae subdilute luteae latae sparsim breviter ciliolatae. Folia basalia magna (cum petiolo p. e. 15:3,5 cm), petiolis ± longis latis densuscule pilosis, elliptico- vel oblongo-lanceolata, obtusa vel acuta, longe attenuata, usque in peticulum late obtuse pluridentata, in petiolo breviter triangulariter et paulo acutius dentata vel denticulata; caulina 2(—3), imum basalibus simile, secundum angustum ± parvum denticulatum vel inaequaliter grosse dentatum, summum longum angustissimum; omnia supra ± glabra. Verosimiliter *calcigenum-atratum*. — H o h e T a t r a : Csorber See (K).

47. H. Fritzei F. SCHULTZ = *alpinum* > *prenanthoides*.

ssp. *eu-Fritzei* ZAHN a. *latius* G. SCHNEID. — H o h e T a t r a : Csorber See (D), Popper See (L), Mengsdorfer Tal (L). — b. *angustius* G. SCHNEID. — Prassiva-Gebirge: Vlk. Košarisko (L). — H o h e T a t r a : Csorber See (D, K), Mlinica-Tal (L), Mengsdorfer Tal (K, L), Roter See (L), Grosser Fischsee (D, K).

ssp. *pinetophilum* DEG. et ZAHN. — H o h e T a t r a : Furkota-Tal (L), Mlinica-Tal (GÁYER, L), Mengsdorfer Tal (L), zwischen Tátrafüred und Tátralomnic (D).

ssp. *pseudopersonatum* UECHTR. 2. *Rastokanum* ZAHN. — H o h e T a t r a : Mlinica-Tal (GÁYER).

ssp. *spathulifrons* (BORB.) ZAHN. — H o h e T a t r a : Popper See (L), Froschseen (GYÖRFFY), Felkertal beim Schlesierhaus (K), Blumengarten (L), Gr. Kohlbachthal (L), Weisswassertal (L), Schwarzer See (L), Kesmarker Grüner See (L).

ssp. *Uechtritzianum* G. SCHNEID. — H o h e T a t r a : Blázy-Tal, Gr. Schlagendorfer Spitze (L).

48. H. nigritum Uechtr. = (alpinum > prenanthoides) — murorum.

ssp. *eunigritum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Kämmchen (K), Gr. Kohlbachtal (L), Kesmarker Grüner See, Itatópatak (L.), Gr. Fischsee (D).

49. H. chlorocephalum Wimm. = (alpinum > prenanthoides) — Lachenalii.

ssp. *stygium* (UECHTR.) ZAHN. — Prassiva-Gebirge: Skalka, Latiborska hola (L). — H o h e T a t r a: Csorber See (D), Mlinica-Tal (L, GÁYER), Poppersee (L), Mengsdorfer Tal (K, L), Felkertal (K), Gr. Schlagendorfer Spitze (D), Kämmchen (D, K, L), Gr. Kohlbachtal (L), Tátralomnic (L), Weisswassertal (L), Kesmarker Grüner See (L), Roter See (L), Grosser Fischsee (L, K). — f. *calvescens* ZAHN. — Gr. Kohlbachtal, Kesmarker Grüner See (L). — f. *pilosus* ZAHN. — N i e d e r e T a t r a: Chopek (L). — H o h e T a t r a: Kämmchen (K).

50. H. subserratosinuatum Zahn = chlorocephalum (stygium) — epimedium (Wimmeri).

H o h e T a t r a: Csorber See (D, L).

51. H. prenanthoides Vill.

ssp. *lanceolatum* (VILL.) ZAHN var. *cineripedunculum* 1. *vernum* ZAHN. — H o h e T a t r a: Trigan (L), Kämmchen (L). — var. *eutratranum* ZAHN 2. *oligophyllum* NYÁR. et ZAHN. — H o h e T a t r a: Gr. Kohlbachtal (L).

ssp. *perfcliatum* FROEL. — Prassiva-Gebirge: Smerečini (L). — H o h e T a t r a: Kämmchen (L).

52. H. umbrosum Jord. = prenanthoides < murorum.

ssp. *eu-umbrosum* ZAHN var. *Podspadyanum* ZAHN. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsólehota (L). — Prassiva-Gebirge: Smerečini, Skalka (L). — H o h e T a t r a: Csorber See (D, K, L), Gr. Schlagendorfer Spitze (L), Kämmchen (D, L), Gr. Kohlbachtal (L).

53. H. epimedum Fr.

ssp. *Gáyeri* ZAHN. — Caulis 35—50 cm tenuis vel crassus leviter breviter pilosus oligo- vel polycephalus; acadio 25—35 mm, ramis 3—10 (saepe ex omnibus foliorum caulinorum axillis ortis et 1—3 caulibus secundariis auctis) longis squarrosis suprafasti-giatis 3—5(—8) cephalis (capitulis partim abortis) disperse vel vix modice, pedicellis (longis) modice pilosis. Involuca 8—10 mm globosa subdensiuscula pilosa subfloccosa obscura cum pedicellis vix modice glandulosa, squamis sublatiusculis vel acutis anguste-

dilutius marginatis. Ligulae conspicuae leviter breviter ciliolatae. Folia saepe numerosa glauco-, subtus alboviridia, sat parva vel lata (interiora saepe haud petiolata longe in basin attenuata; petioli breves vel elongati), ovata (lamina ad 5—9:4 cm) rotundato-obtusa, vel ovato-, elliptico- vel oblongo-lanceolata (ad 12:2,5 cm), breviter vel longo attenuata, valde grosse (late et ± obtuse vel triangulariter) multidentata, usque in petiolum vel ad petiolorum basin dentibus grossis longis porrectis acutioribus munita (sagittata); caulinata (1—)2—3 oblongo- vel anguste lanceolata, basi ± longe attenuata leviter amplectentia longe acuminata grosse vel breviter vel longe acute et usque ad basin pluridentata. — H o h e T a t r a: Mengsdorfer Tal (GÁYER), Gr. Kohlbachtal (L).

ssp. *moravicum* FREYN. — H o h e T a t r a: Csorber See D), Tátrafüred (D).

ssp. *nagytarpatakinum* LENGY. et ZAHN. — Folia magna late ovata vel ovato-lanceolata, intimum ad basin latissimum petioliformem attenuatum; omnia breviter vel grosse (sinuato-) pluridentata, supra ± glabra et haud raro *leviter maculata*. Rami 1—3(—4); capitula 2—6(—10); acladium 1—2,5(—6) cm. Squamae latiusculae *obtusae* vel acutae. Folia caulinata 1—2, superius ± reductum, inferius (ovato- vel) oblongo-lanceolatum vel angustum fortiter pluridentatum vel ± integrum. Pedicelli disperse vel modice breviter dilute pilosi et disperse vel modice glandulosi. Involucra pilis subdensiusculis basi obscuris obsita leviter glandulosa et floccosa. Ceterum ssp. *Tornatoris* simile. — P r a s s i v a-G e b i r g e: Skalka (L). — H o h e T a t r a: Kämmchen (K, L), Nagytarpataki völgy (Gr. Kohlbachtal) (L).

ssp. *Tarajkæ* LENGY. et ZAHN. — Folia basalia breviter vel longe petiolata; exteriora ± minima late ovata vel oblonga ± obtusa denticulata tantum, basi rotundata vel breviter contracta; interiora (saepe valde) magna ovato-lanceolata, dentibus remotis magnis cibtusis in foliorum basi longis saepe retroversis obsita; caulinata 2, inferius (saepe latissime) ovato-lanceolatum (lamina ad 14:5 cm) similiter dentatum basi truncatum longe petiolatum longe acuminatum; secundum late oblongo-lanceolatum, interdum uno dente longo acuto tantum munitum, in petiolum brevem alatum leviter amplectentem contractum; omnia glaucescenti-, subtus alboviridia, brevissime, basalia partim etiam supra levissime, in petiolo densius longe pilosa. Acladium c. 25 mm; rami 3 valde remoti longi 1—3 cephalii; pedicelli modice vel magis tenuiter pilosi et glandulosi (pilis apice dilutis). Involucra subdensiuscula pilosa modice vel disperse glandulosa, 9—11 mm longa, crasse cylindrica, squamis vix sublatiusculis obtusiusculis vel acutis obscuris inferne floccoso-marginatis. Liguale subdilute luteae brevissime ciliolatae. — H o h e T a t r a: Tarajka (Kämmchen) (L).

ssp. *Tornatoris* NYÁR. et ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (K), Mlinica-Tal (L), Trigan (L), Mengsdorfer Tal (L), Felkertal (K, L), Kämmchen (D, K, L), Weisswassertal (L), Gr. Kohlbachtal (L), Gr. Fischsee (D).

ssp. *Wimmeri* UECHTR. — Hohe Tatra: Csorber See (D), Felkertal (K), Kämmchen (K), Gr. Kohlbachtal (L), Kesmarker Grüner See (L).

54. **H. carpathicum** Bess. = **prenanthoides** — **caesium.**

ssp. *eucarpathicum* ZAHN a. *genuinum* ZAHN. — Liptó: Salatin bei Luzsna (L). — Prassiva-Gebirge: Smerečini, Skalka, Latiborska hola (L). — Gömör: Zemberg (L). — Hohe Tatra: Csorber See (D, K), Mlinica-Tal (L), Trigan (L), Tátrafüred (D, K), Kämmchen (L). — $\beta.$ *decipiens* DEG. et ZAHN. — Involucra et pedunculi vix pilosa breviter glandulosa. — Hohe Tatra: Csorber See (D).

55. **H. inuloides** Tausch = **prenanthoides** — **levigatum.**

ssp. *eu-inuloides* ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (D).

56. **H. sparsum** Friv.

ssp. *silesiacum* (KRAUSE) ZAHN var. *Vaiskovae* LENGY. et ZAHN. — Folia basalia (p. e. 16:2,8 cm) ubique, margine costaque dorsali et in petiolo cum inferiore caulis parte densiuscule longe pilosa; pedicelli modice minutissime glandulosi et cum ramis leviter floccosi, vix vel parce pilosi; involucra submodice pilosa; folia denticulata tantum. — Zólyom: Vaiskova-Tal bei Alsó-lehota (L).

57. **H. levigatum** W. = **Lachenalii** — **umbellatum.**

ssp. *Czakói* ZAHN. — Liptó: Deményfalvaér Tal (L). — Gömör: Engtal bei Dobsina (L). — Szepes: Gölnictal bei Sztracena (L). — Hohe Tatra: Felkertal (K).

ssp. *eulevigatum* ZAHN a. *genuinum* 1. *normale* ZAHN. — Gömör: Pohorella (L). — b. *brevidentatum* ZAHN. — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *levigans* ZAHN var. *longepetiolatum* ZAHN. — Vas. Egyházasfüzes (GÁYER).

ssp. *purpuricaule* ZAHN. — Gömör: Wälder bei Dobsina (CZAKÓ), Dobsinai Jégbarlang (CZAKÓ). — Szepes: Bikárkatal bei Sztracena (L), Tátrafüred (L).

ssp. *trichodontoglossum* LENGY. et ZAHN. — Caulis 8—9 dm percrassus angulato-striatus breviter hirsutus superne cum anthela canus et brevissime dilute pilosus cymoso-paniculatus polyccephalus; pedunculis 15—25 mm modice breviter glandulosis vix di-

sperse pilosis apice subinocrassatis et 2—3 bracteolatis; ramis ad 15, inferioribus remotis oblique erectis tenuissimis ± arcuatis ad 12 cm longis, bracteis parvis angustis canescentibus obsitis. Involuera 9—11 mm obscura modice vel subdensiusculle (partim micro-) glandulosa ± epilosa, squamis sublatiusculis obtusiusculis, interioribus angustioribus longe acuminatis acutiusculis vix dilutius marginatis. Ligulae angustae vel latae, *dentibus eximie sublonge ciliatis*. Styli lutei fuscescentes. Folia inferiora (partim emarginata) late lanceolata longa (ad 20:3 cm), utrimque longe attenuata, remote ± longe acute 3—5 dentata, in summa quarta parte integra, latissime petiolata vel basi petioliformi sessilia, leviter breviter pilosa (petioli in foliis emarginatis dense pilosi), sequentia magis magisque brevius attenuata vel sublate sessilia similiter dentata etiam magna, reliqua sensim vel (superiora) cito decrescentia longissime acuminata lanceolata vel angusta sublonge vel breviter dentata anguste sessilia subitus, summa utrimque floccosa. — Gömör Gölnictal bei Pusztamező (L). — Diese Form korrespondiert mit *H. Lachenalii* ssp. *praeciliatum* ZAHN (= *H. Wotoszczakii* Kulcz. in Rosliny Polskie [1924]) durch die lang gewimperten Blütenzähnchen.

58. *H. umbellatum* L.

ssp. *eu-umbellatum* ZAHN var. *monticola* JORD. 1. *eumonticola* ZAHN. — Hohe Tatra: Csorber See (D). — var. *serotinum* HOST. — Zólyom: Breznóbánya (L). — 2. *intricatum* ZAHN. — Vas: Kőszeg (GÁYER). — var. *commune* FRIES. — Gömör: Fehorella (L). — var. *Ogwenii* LINTON. — Zólyom: Breznóbánya (L). — var. *linearifolium* WALLR. 1. *angustifolium* TAUSCH. — Szeged: Alsóásotthalmi erdő (K).

59. *H. conicum* A.-T. = *umbellatum* — *prenanthoides*.

ssp. *eu-conicum* ZAHN. — Csorber See (D, K, L). — Wurde früher für *H. inuloides* angesehen.

60. *H. sabaudum* L.

ssp. *sublaetucaceum* ZAHN β. *mediodensum* 1. *normale* a. *latifolium* ZAHN. — Vas: Egyházasfüzes (GÁYER).

ssp. *subrectum* JORD. a. *genuinum* 1. *normale* 2. *denticulatum* ZAHN. — Vas: Talárerdő bei Kőszeg (GÁYER).

ssp. *vagum* JORD. a. *genuinum* Z. 3. *aviorum* JORD. — Pozsony: Weidritztal (D). — var. *subvagum* MURR et ZAHN. — Vas: Zwischen Ivánc und Ispánk (GÁYER). — Gömör: Langenberg bei Dobsina (L).

61. *H. racemosum* W. K.

ssp. *tenuifolium* HOST f. *angustifolium* ZAHN. — Vas: Kőszeg (GÁYER).

**62. H. latifolium Spr. (*brevifolium* Tausch) = *umbellatum*—
sabaudum.**

ssp. *brevifrons* BORB. — V a s: Egyházasfüzes (GÁYER),
zw. Ivánc und Ispánk (GÁYER).

ssp. *pomázense* DEG. et ZAHN. — S o m o g y: Mike (K).

Über *Osmunda regalis* L. in Süd-Kroatien.

Az *Osmunda regalis* L. dél-horvátországi előfordulásáról.

Von: } Ludwig Rossi (Karlovac).
Irta: }

Dieser schöne Farn sollte nach der Flora croatica p. 1306 „in silvis paludosis planitierum veluti in illis ad Lekenik et Peščenica, ad Brebrovec et Okolje in Moslavina“ vorkommen. Nach mündlicher Mitteilung hat ihn Herr Professor DR. GJURAŠIN um Lekenik vergeblich gesucht und da er an den übrigen erwähnten Standorten in neuerer Zeit auch nicht mehr gefunden wurde, gehörte er zu den Dubiosis der Kroatischen Flora.

Vor Kurzem wurde aber sein Vorkommen in unserem Gebiete doch wieder sichergestellt.

Gelegentlich eines Jagdausfluges hat ihn der Herr Major KOLOMAN HORVAT im Jahre 1916 in Knezgorica bei Vukmanić, etwa 13 km süd-östlich von Karlovac entfernt, an einem schattigen, sumpfig morastigen Bergabhang gefunden.

Ich erhielt vom Genannten am 29. Juni 1917 drei sterile, und am 13. Juni 1918. zwei fertile Exemplare aus jener Gegend.

Den zweiten Standort entdeckte ich am 9. Mai 1918 bei einer Exkursion nach Jelsa Velika etwa 4 km nord-westlich von Karlovac.

Links des Weges unterhalb der ersten Häusergruppe bog ich links in das Gebüsch und erblickte nach etwa 100 Schritten das erste Exemplar von *Osmunda*. Weiter schreitend kam ich zu einer kesselartigen Vertiefung, wo zahlreiche Gruppen dieser Pflanze anzutreffen waren, die in dichten Gestrüppen von *Corylus*, *Rubus*, *Pteridium* etc., dazwischen einigen Erlenbäumen, wuchsen. Das ist der Hauptstandort dieser Pflanze. Vom Fusse der Berglehne sickert fortwährend Wasser, das in Rinnen den Kessel durchfeuchtet und dabei schlammige und sumpfige Stellen hervorbringt.

Oberhalb dieser Niederung an sonnigen, scheinbar trockenen Stellen kommt sie auch ziemlich häufig vor, aber etwas niedrigeren Wuchses. Etwa 100 Schritte südlich von hier bemerkte ich auf einem sonnigen, mit *Pteridium* bewachsenen Hügel einige Gruppen dieser Pflanze.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1932

Band/Volume: [31](#)

Autor(en)/Author(s): Lengyel Geza, Zahn Karl [Carl] Hermann

Artikel/Article: [Beiträge zur Kenntnis der Hieracien Ungarns und der Balkanländer IX. 1-33](#)